

[Waldemar Laursen.]

diske lande Danmark, Norge og Sverige deltaget, og forhandlingerne drejede sig ikke mindst om i konventionen at fastlægge ansvaret over for tredjemand med hensyn til de erstatnings- og forsikringsretlige regler i tilfælde af uheld på den nukleare energis virkeområde. Lande, der tiltræder Pariserkonventionen, må altså efterleve de bestemmelser, der i konventionen har dette sigte.

Ifølge lovforslaget er det her i landet den til enhver tid siddende statsminister, der afgør, hvilke anlæg der kan betegnes som nukleare anlæg, og i forståelse med indenrigsministeren godkender, om et anlæg må bygges og drives som sådant. Godkendelsen skal dog, forstår jeg, forelægges sundhedsstyrelsen, hvilket jeg synes er rimeligt, da det er den, som ifølge den nugældende lovgivning på det radioaktive område er den kompetente myndighed. Endvidere skal sagen også forelægges atomenergikommissionen, som vel må betegnes som den på det tekniske område anerkendte sagkundskab. Der er her virkelig tale om et samlet forum, som borger for, at intet anlæg, der ikke opfylder lovens krav, opnår godkendelse. Men sikkerheden udbygges yderligere derved, at ethvert anlæg til stadighed er undergivet tilsyn fra såvel sundhedsstyrelsen som atomenergikommissionen, der altid skal have adgang til at kontrollere, om anlægget drives forsvarligt, ja, disse myndigheder skal endog bemyndiges til, når de konstaterer noget, der strider herimod, at stoppe anlægget, hvilket er absolut forsvarligt, for man må ikke glemme, at nukleare anlæg af enhver art, selv ude af drift, bevarer deres udstrålingsevne og således stadig kan være til fare for omgivelserne.

I forsikringsmæssig henseende skal ethvert nukleart anlæg her i landet ifølge lovforslaget tegne og opretholde en forsikring, der skal have ministerens godkendelse. Denne forsikring skal i alle tilfælde, undtagen hvor krigsmæssige handlinger eller lignende spiller ind, yde erstatning til den skaderamte, uanset om uheldet skyldes grov uagtsomhed, tilsidesættelse af givne lovmæssige forskrifter, eller uheldet kan betegnes som hændeligt. Det vil i realiteten sige, at indehaveren af et nukleart

anlæg i alle tilfælde af uheld altid vil være erstatningspligtig, selv om han kan bevise, at der ikke er begået nogen fejl eller forsummelse fra hans eller hans personales side.

Dette erstatningsansvar, det såkaldte objektive erstatningsansvar, afviger jo stærkt fra de her i landet almindeligt gældende erstatningsregler, men anvendelsen her skyldes det ekstraordinære omfang, en nuklear ulykke kan få, hvorfor der ofte vil opstå bevismæssige vanskeligheder med hensyn til, hvem der har ansvaret, eller hvor ansvaret skal placeres. Dog må det tilføjes, at den skadelidtes egen skyld i visse tilfælde spiller ind. Hvis det drejer sig om en forsætlig handling, en utilstedelig uagtsomhed, som f. eks. ulovlig besiddelse af radioaktive stoffer, ja, så må vedkommende selv stå til ansvar for sin handling.

Nu er imidlertid et nukleart anlæg et forsikringsområde ud over det almindelige. Hvad enten det drejer sig om et i drift værende anlæg, fjernelse af affaldsstoffer eller transport af brændselementer til oparbejdning eller oplagring, efter at fissionsprocessen, kernespaltningprocessen, er sluttet, så kan, om der indtræffer uheld, skaden blive af et sådant omfang, at det bliver umuligt for et enkelt forsikrings-selskab at honorere erstatningskravet; det er glædeligt, at forsikrings-selskaberne har erkendt dette og til en vis grad søgt at gardere sig herimod ved, at man i Vesteuropa har skabt et samvirke mellem større forsikrings-selskaber, der har til formål, at alle, om det bliver nødvendigt, gensidigt deltager i dækning af risikoen ved og ansvaret for de nukleare anlæg i lande, der har tilsluttet sig denne ordning.

I den af udvalget afgivne betænkning ser jeg, at Danmark deltager i dette samvirke med et beløb på 7 mill. kr. Nu kan der jo opstå tilfælde, hvor de erstatninger, der skal udredes, er så store, at selv dette samvirke, hvis ansvar har sin begrænsning, ikke kan klare skaden eller skaderne økonomisk. Men i så tilfælde må staten træde hjælpende til og medvirke til, at de skaderamte får den erstatning, som de retteligt har krav på.

Det forsikringsmæssige beløb, som enhver indehaver af et nukleart anlæg skal tegne